

פרק 15 - תחבורה

מקורות והגדרות

לוחות 1-4, 7-15: הלמ"ס

- כלי רכב מנועיים** - כלי רכב יבשתי המונע בכוח מכני ומיועד להוביל בני אדם, מטען או כלי רכב גרור. הנתונים אינם כוללים טרקטורים, גרורים, רכב ביטחון (צבא ומשטרה), כלי רכב של אזרחי חוץ בעלי רישיונות זמניים, רכב של תיירים השוהים פחות משלושה חודשים בארץ, רכב דיפלומטי, רכב או"ם וכלי רכב הרשומים ברשות הפלסטינית. לא כולל כלי רכב יבשתי מנועי שנע על מסילה.
- כלי רכב פרטי** - כלי רכב מנועי, שאינו ציבורי או מסחרי וכן אינו דו-גלגלי, המיועד להסיע עד 9 אנשים (כולל הנהג).
- מונית** - כלי רכב מנועי ציבורי, שאינו אוטובוס זעיר, המיועד להסיע עד 11 אנשים (כולל הנהג), ואשר רשום ברישיון הרכב כמונית.
- אוטובוס** - כלי רכב מנועי המיועד להסיע יותר מ-18 אנשים (כולל הנהג), ואשר רשום ברישיון הרכב כאוטובוס. אוטובוס מיועד לשאת נוסעים בישיבה או בעמידה.
- אוטובוס זעיר** - כלי רכב מנועי, במשקל כולל של עד 4 טונות, המורשה להסיע עד 17 אנשים (כולל הנהג), ואשר רשום ברישיון הרכב כאוטובוס זעיר.
- משאית** - כלי רכב מנועי המיועד להובלת מטען.
- רכב מיוחד** - כלי רכב מנועי שמיועד לשירותים מיוחדים (כגון: אמבולנס, מכונית סניטרית, מנוף וכדומה).
הערה: עקב בדיקה מחודשת של סוג רכב זה, נגרעו ממנו ב-1995 מספר כלי רכב שנכללו בו בטעות והם הועברו לסיווג המשאיות.
התיקון בוצע על נתוני 1990-1994, במישור הארצי. היות שלא היו בידנו נתונים מתוקנים לתל-אביב-יפו, ביצענו בעצמנו תיקונים על סמך הנחות מסויימות.
- אופנוע** - כלי רכב מנועי בעל 2 או 3 גלגלים, ואשר רשום ברישיון הרכב כאופנוע.
הערה: בתל-אביב-יפו רשומים כלי רכב רבים על שם מדינת ישראל ומפעלים שונים, ואין הם פועלים דווקא בה. יש לציין, שחלק מהמשתמשים בכלי הרכב הרשומים בעיר אינם תושבי תל-אביב-יפו. לכן, לא ניתן ללמוד מנתונים אלה על שיעור משקי הבית בעיר שיש להם מכונית.
- שנת הייצור** - החל בשנת 2008, שנת הייצור זהה לשנה הקלנדרית. עד שנת 2007, שנת הייצור איננה זהה לשנה הקלנדרית, כאשר במחצית השנייה של השנה יובאו לארץ גם כלי רכב ששנת ייצורם גדולה ב-1 משנת הרכישה.

תאונת דרכים - הנתונים כוללים תאונות עם נפגעים, אשר נרשמו ע"י משטרת ישראל בתיקי תאונות דרכים (תיקי ת"ד), שהיה מעורב בהן לפחות רכב אזרחי אחד (כולל משטרת), או אזרח הולך רגל או נוסע. הנתונים כוללים רק תאונות שדווחו למשטרת ישראל ונחקרו על ידה. חשוב לציין כי קיימת הבחנה בין תאונה שהוגדרה במשטרה כתאונה שנחקרת על-ידיה ("תיקי ת"ד") לבין תאונה שאינה נחקרת ("תיקי כללי עם נפגעים"). הבחנה זו תלויה בגורמים שונים כמו מספר הימים שעברו בין תאריך התאונה לבין תאריך מסירת ההודעה למשטרה (פער הדיווח), מספר כלי הרכב, מספר הנהגים והנפגעים המעורבים בתאונה. משטרת ישראל אינה רושמת תאונות שבהן היה מעורב רכב צבאי בלבד.

יש להיזהר בהשוואת נתונים של שנים שונות עקב שינויים מנהליים שביצעה משטרת ישראל בנוהלי רישום תאונות במהלך 1993 ובדצמבר 1995.

תאונות הדרכים מורכבות משלוש קבוצות:

תאונה קטלנית - תאונת דרכים שנהרג בה אדם אחד לפחות או נפצע בה אדם אחד לפחות, ונפטר מפצעיו בתוך 30 יום.

תאונה קשה - תאונת דרכים שנפצע בה קשה אדם אחד לפחות, ושלא נהרג בה שום אדם.

תאונה קלה - תאונת דרכים שבה לפחות אדם אחד נפצע קל, ושלא נהרג בה או נפצע בה קשה אף אדם.

הרוג - אדם שמת בעקבות תאונה או שמת מפצעיו בתוך 30 יום מהתאונה. החל בשנת 2003 ההרוגים בתאונות הדרכים אינם כוללים נפגעים שנפטרו לאחר למעלה מ-30 יום מיום התאונה. נפטרים מאוחרים אלו סווגו כפצועים קשה.

פצוע קשה - אדם שאושפז בעקבות תאונה בבית-חולים לתקופה של 24 שעות ויותר, שלא לצורך השגחה בלבד.

הערה: התוספת "שלא לצורך השגחה בלבד" הוספה להגדרה בדצמבר 1995 ע"י משטרת ישראל, כדי להגיע להגדרה אחידה וברורה. השינוי הקודם בהגדרת "פצוע קשה" נעשתה בשנת 1970, כאשר עד אז נכללו רק אלה אשר אושפזו לפחות 6 ימים. יש לשים לב לשינויים בהגדרה כאשר משווים נתונים בין שנים.

פצוע קל - אדם שנפצע בתאונת דרכים ולא אושפז, או אושפז לתקופה קצרה (פחות מ-24 שעות), או אושפז לצורך השגחה בלבד.

נהג - אדם שנוהג בכלי רכב בזמן נסיעה (גם אם אינו בעל רישיון נהיגה).

נוסע - אדם (למעט הנהג) הנוסע בכלי רכב, עולה אליו או יורד ממנו.

הולך רגל (המעורב בתאונת דרכים עם נפגעים) - אדם המעורב בתאונת דרכים עם נפגעים, שאינו נהג או נוסע.

- **מורשה לנהוג** - בעל רישיון נהיגה ישראלי בר-תוקף. לא כולל אנשים המורשים לנהוג בטרקטורים או במכונות חקלאיות ניידות בלבד. אוכלוסיית המורשים לנהוג כוללת את כל בעלי רישיונות הנהיגה האזרחיים אשר הוצאו במדינת ישראל ואשר היו בתוקף, או שתוקף רישיונם פג בשנה הקודמת. האוכלוסייה אינה כוללת בעלי רישיונות נהיגה צבאיים בלבד, ואף לא בעלי רישיונות נהיגה בין-לאומיים בלבד, או מחזיקים ברישיונות זמניים בלבד.
- **עברת תעבורה** - עברה על פקודת התעבורה ועל תקנות התעבורה, לרבות חוקי העזר שהותקנו לפיה.
- **נהג מורשע** - נהג שנזקפה לחובתו הרשעה בעברת נהיגה, גם אם לא הוא נהג ברכב באותה שעה, זולת אם הוכיח מי נהג ברכב.
- **מורשעים בעברות נהיגה** - אינו כולל עברות שבוצעו ברכב חברה, ולא הוסבו על שם הנהג. מורשע שנזקפה לחובתו יותר מהרשעה אחת בשנה הנחקרת נספר פעם אחת.

לוח 5: רכבת ישראל, אגף כלכלה ותקציב

ב-1992 שונתה שיטת הספירה של הנוסעים, מספירה של כרטיסים, שנמכרו לספירה מדגמית של הנוסעים. החל ב-1998 הספירה מבוססת על מספר הכרטיסים שנמכרו בכל תחנה וכן על דיווח פקחים. בנתוני 2010-2011 בוצעו תיקונים לאחר שנתוני תחנה אחת לא נכללו בספירות בשל טעות.

לוח 6: ע'// אגף התנועה, מחלקת מידע, הדרכה ובטיחות בדרכים